

MOCIÓ DE CUP-AMUNT PER A LA SOBIRANIA ENERGÈTICA I D'ADHESIÓ A L'ASSOCIACIÓ DE MUNICIPIS I ENTITATS PER L'ENERGIA PÚBLICA (AMEP)

La transició energètica s'està plantejant a escala global. La crisi climàtica i els compromisos de reducció de les emissions de gasos amb efecte hivernacle són arguments suficients per iniciar aquest procés de descarbonització de l'energia i de l'economia. El model energètic actual té uns costos molt elevats, econòmics, socials, ambientals i per a la salut de les persones.

Un dels aspectes rellevants de la transició energètica és el model de generació i distribució de l'energia elèctrica. El món local ha patit la coacció de les empreses distribuïdores, i són contínues les queixes per la manca d'informació i atenció als usuaris, i pels dèficits de la xarxa.

Els municipis no podem ser mers espectadors del sistema elèctric. Volem participar en el procés de transició. Volem que la transició ens porti a un escenari on quedi garantit el dret social a l'accés a l'energia, on no hi hagi pobresa energètica, on la ciutadania i les empreses puguin, lliure i fàcilment, generar la seva pròpia energia verda i compartir-la amb els seus veïns i veïnes, on les xarxes de distribució no estiguin exclusivament en mans d'empreses. Volem intervenir en la seva regulació i modernització. Volem democratitzar l'energia.

És amb aquests plantejaments que s'ha creat l'Associació de Municipis i Entitats per l'Energia Pública (AMEP), l'assemblea fundacional de la qual va tenir lloc el passat 23 de febrer a Terrassa. La van constituir 74 ajuntaments de Catalunya amb el suport de l'Associació de Micropobles de Catalunya, la Xarxa per la Sobirania Energètica, l'Associació Catalana d'Enginyeria Sense Fronteres, la Xarxa de Ciutats i Pobles per a la Sostenibilitat i de la Associació Nacional d'Autoconsumidores. Entre els municipis pertanyents a l'AMEP hi trobem tan grans ciutats com pobles molt petits que representen en el seu conjunt prop de tres milions de ciutadans i ciutadanes.

La iniciativa sorgeix de molts municipis que encara pateixen talls de subministrament, tant en l'àmbit rural per mancances en el servei de distribució, com en l'àmbit urbà pels problemes de manteniment de la xarxa. Molts d'aquests municipis es plantegen que per poder garantir el dret a l'accés a l'energia cal avançar en sobirania energètica transformant l'actual model energètic. Això passa per canvis en la generació i la comercialització de l'energia, però també recuperant el control democràtic de la xarxa de distribució. El 95% de la xarxa de distribució a Catalunya és propietat d'Endesa, qui acumula anys de crítiques arreu perquè la deixadesa del manteniment del cablejat causa talls elèctrics i baixades de tensió a tot el territori. Això es fa especialment evident quan el consum augmenta, per exemple per les onades de fred, i la xarxa deficient no pot suportar la tensió. En aquest sentit cal recordar la lluita de fa temps de barris com el de Font de la Pólvora a Girona o el del Culubret a Figueres o el cas de l'anciana de Reus que va morir després que una espelma originés un foc al seu habitatge. No són, però, casos únics i aïllats sinó exemples extrems i que han atret els focus mediàtics d'una realitat massa estesa arreu del territori.

Un altre conflicte resultat del model energètic actual és el que fa temps que apareix, sobretot, en algunes zones del país i que darrerament ha esclatat amb l'aparició d'un gran nombre de projectes de macroinstal·lacions de parcs generadors d'energies renovables. Aquests macroprojectes tenen efectes a molts nivells i no només a la zona on hi ha la instal·lació sinó molt més enllà degut a totes les línies de transport d'electricitat que requereixen. La mateixa Diputació de Girona ha posat en qüestió aquest model i alertat de les conseqüències del mateix

a través del Pla Estratègic per al Desenvolupament de les Energies Renovables i en el suport mostrat a diverses iniciatives de rebuig a aquests projectes sortides arreu del territori.

Darrere de tot plegat hi ha també un marc legal que dóna molt marge a les companyies subministradores i dificulta molt el control des dels municipis de l'estat de la xarxa i les operacions de manteniment realitzades.

Per això tots aquests municipis veuen la necessitat d'intervenir en la regulació de la generació, distribució i autoconsum d'energia renovable en l'àmbit de les comunitats locals (ajuntaments, empreses, entitats i ciutadania) i es plantegen fer un front comú per pressionar a tots nivells i avançar cap a un control més democràtic del servei que els permeti garantir l'accés a l'energia.

És en aquest marc que des de l'AMEP es proposen com a objectiu la difusió i la promoció de la titularitat, la propietat i la gestió pública de les xarxes de distribució d'energia elèctrica, així com donar suport als municipis que vulguin encaminar-se cap aquest objectiu, a més de desenvolupar accions per impulsar una transició energètica cap a un model just, democràtic i sostenible.

Així doncs, des de la CUP-Amunt proposem l'aprovació dels següents acords:

PRIMER.- ENCOMANAR a l'Àrea de Medi Ambient de la Diputació de Girona que iniciï els tràmits i informes necessaris per l'adhesió de la Diputació de Girona a l'Associació de Municipis i Entitats per l'Energia Pública (AMEP), amb la finalitat de difondre i promoure la titularitat, la propietat i la gestió públiques de les xarxes de distribució d'energia elèctrica, així com donar suport als municipis que vulguin encaminar-se cap aquesta fita, i desenvolupar accions per impulsar una transició a un model energètic just, democràtic i sostenible.

SEGON.- NOTIFICAR els presents acords a l'AMEP i als serveis de l'ens que n'hagin de tenir coneixement per la seva tramitació.

Girona, 15 de juny de 2021